

Actualitatea

Viitorul oligarhilor

Autor: **Matei Păun**

Publicat: 14 Ianuarie 2009

Am fost întrebat recent de ce, într-un clasament al primelor 300 de companii din Europa Centrală și de Est, nu exista niciuna românească, fie privată, fie de stat. Inițial, am dat explicațiile obișnuite: piețe de capital nedezvoltate, lipsă de voință și de viziune politică etc. Însă, întrebarea mi-a rămas în minte. Știam că pierd ceva din vedere. Acel ceva a devenit limpede de curând, după o prezentare în fața unuia dintre cei mai puternici oameni din România.

În cei 12 ani pe cale să se îplinească de la întoarcerea mea în România, m-am întâlnit și am discutat cu aproape toți „oligarhii” locali. Acești oameni trăiesc în mândrie și paranoia - o combinație adesea fatală. În mod instinctiv, își arată neîncrederea față de majoritatea celorlalte persoane - și față de români în special (subsemnatul nefiind o excepție!). De la bun început, se plasează pe o poziție defensivă, uneori chiar ostilă. Le place să-ți arate că te înșeli și că ei, de fapt, știu mai bine, indiferent de subiect. Când nu înțeleg ceva, nu te lasă niciodată să intervii, de teamă să nu se facă de râs.

E posibil ca pentru aceste tipuri de comportament să existe explicații raționale. Mulți dintre acești oameni au un trecut tulbure, legat de fostul Partid Comunist sau de serviciile de informații. Inevitabil, s-au obișnuit cu o anume înțelegere a valorilor necesare pentru a avea succes în cercurile respective. Abilitățile de care aveau nevoie pentru a-și construi imperiile se sprijineau adesea doar tangențial pe un bun simț al afacerilor. Era mult mai important pe cine cunoști și cum folosești relațiile respective. Era vorba de bici și de zăhărel - manipulare prin orice mijloace. În cele din urmă, toate acestea s-au transformat în obsesia de a păstra ceea ce au obținut, de teamă că orice întâlnire, orice propunere, e într-un fel sau altul o încercare de a li se fura avutul.

Nu avem companii de clasă mondială pentru că nu promovăm valorile de care e nevoie pentru ca ele să existe. Ne lipsește tăria de caracter pentru a rezista fie presiunilor, fie în fața unui „stimulent” apetisant. Nu avem puterea de a lupta în sprijinul unei viziuni. Nu credem în noi înșine. Avem un enorm complex de inferioritate. Trăim cu teama în suflet. Nu poți să trăiești în teamă și să ai succes. Nu pe termen lung și, cu siguranță, nu ca națiune.

Am întâlnit, de asemenea, destui miliardari și manageri de top străini. De ce ne lipsește într-o asemenea măsură deschiderea lor intelectuală? Viziunea lor? Buna lor cuviință? Desigur, am întâlnit și români deschiși la minte, cu un bun simț al afacerilor și care au, cel mai important, modestia de a fi conștienți de ceea ce nu știu. Acești oameni sunt o specie rară; însă cu siguranță le vor supraviețui celorlalți. Valorile pe care le însuflă afacerilor și familiilor lor vor dăinui, alcătuind moștenirea pe care o vor lăsa în urmă. ceilalți vor fi repede uitați, așa cum li se cuvine.

Matei Păun este managing partner al BAC Investment Bank

Alte articole din "Actualitatea"

Anca Dumitru preia, astăzi, funcția de director general al BVB

Traian Băsescu: Imi asum măsurile de austeritate pe care guvernul ar trebui să le ia, în speranța că le va lua

Moody's scade ratingul Marks&Spencer